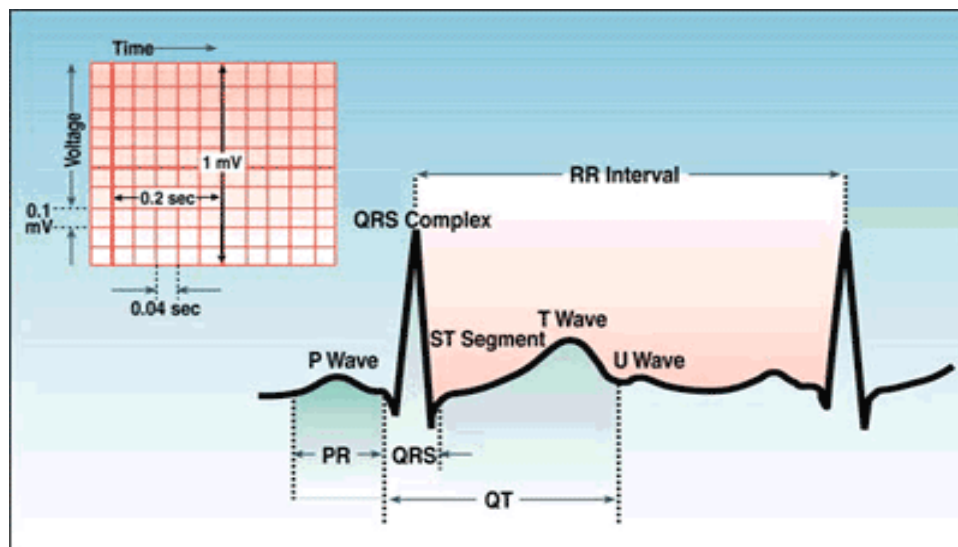

EKG monitor เครื่องติดตามการทำงานของหัวใจ

หลักการทำงาน

ขณะหัวใจทำงานจะมีกระแสไฟฟ้าปล่อยออกมา Electrodeสามารถจับสัญญาณนี้ได้ และนำไปขยายสัญญาณก่อนจะนำไปแสดงในจอภาพของ Monitor ในลักษณะของ EKG wave form ส่วนอัตราการเต้นของหัวใจนั้น ได้จากการคำนวณโดยใช้ R-R Interval

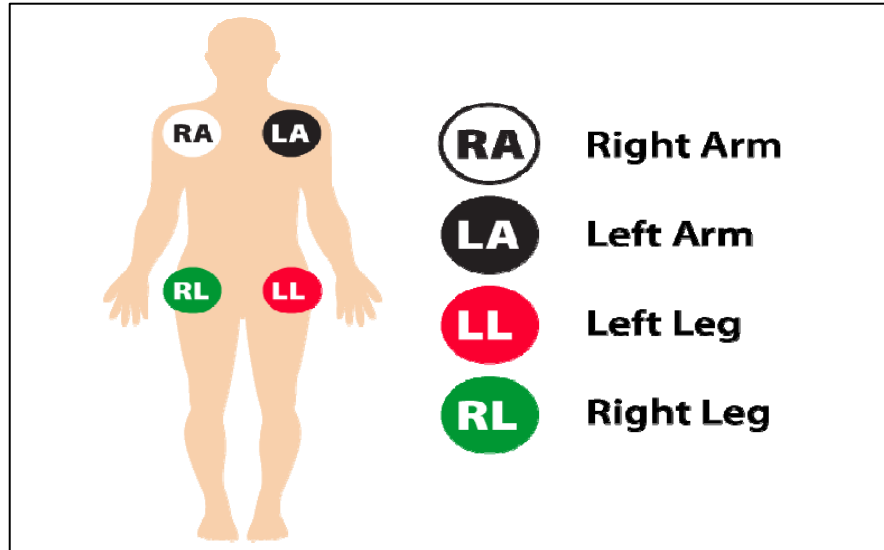
ปุ่มควบคุมพื้นฐาน

1. ปุ่ม Power ON / OFF
2. ปุ่ม เลือก Lead I, II, III
3. ปุ่ม Sense /Gain / Size ปรับขนาดของ EKG
4. ปุ่ม Silence / Suspend ปุ่มปิดเสียง Alarm
5. ปุ่ม Recorder / Print / Strip ปุ่ม print กระดาษ (มีเฉพาะบางรุ่น)

การติดขั้วไฟฟ้า (Electrode)

1. ติดบริเวณหน้าอก 3-5 แห่งให้แนบสนิท
2. หลีกเลี่ยงบริเวณที่จะทำ Defibrillation
3. ต้องเลือก Lead ให้ได้ QRS wave โตพอที่จะส่งสัญญาณแสดง HR
4. ควรเลือก Lead ที่เห็น P ชัดเจน

ตำแหน่งการติดขั้วไฟฟ้า (Electrode)

ข้อควรปฏิบัติ

1. ก่อนใช้เครื่องกับผู้ป่วย ควรอธิบายให้ผู้ป่วยทราบเพื่อลดความกลัวและวิตกกังวล
2. หลังแกะ Electrode ออกจากตัวผู้ป่วย ควรเช็ดทำความสะอาดบริเวณที่ติด electrode ด้วยผ้าชุบน้ำบิดหมาด หรือผ้าแห้ง

ตัวอย่างเครื่องที่หมุนเวียนใช้ในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์

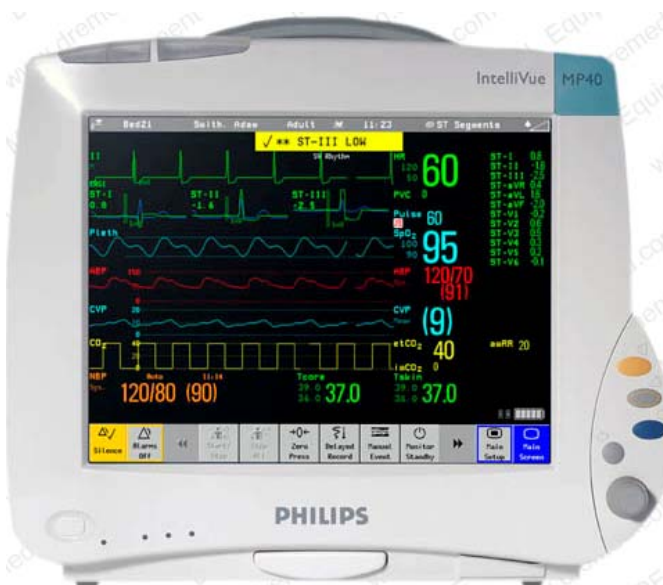
1. ยี่ห้อ Dräger รุ่น Vista 120

2. ยี่ห้อ Phillip รุ่น VM

3. ยี่ห้อ Phillip รุ่น MP / X

4. ยี่ห้อ Phillip รุ่น MX

วิธีการตั้งค่าที่จำเป็นในการใช้งาน

เรื่อง	ยี่ห้อ / รุ่น	วิธีการตั้งค่า
1. วันที่ เวลา	ยี่ห้อ Drager รุ่น Vista 120	<ol style="list-style-type: none"> 1. Manu 2. System Setup 3. Date Time Set up 4. ปรับตั้งค่าตามต้องการโดยกดลูกศร หรือหมุนปุ่ม 5. กด Exit ออกมาเรื่อยๆ จนกลับหน้าจอหลัก
	ยี่ห้อ Phillip รุ่น MP20 / MP40 / MP70 / MX550 / MX450	<ol style="list-style-type: none"> 1. Main Setup 2. Date , Time 3. เลือกค่าที่ต้องการเปลี่ยน ปรับเพิ่มลดด้วยการหมุนปุ่ม และกดเลือก 4. Main Screen
	ยี่ห้อ Phillip รุ่น VM8/VM4	<ol style="list-style-type: none"> 1. หมุนเลือกให้กรอบล้อมรอบวันที่ เวลา ที่แสดง (มุมด้านขวาล่างสุดของเครื่อง) 2. กดปุ่มหมุนเพื่อเลือก 3. หมุนปุ่มไปยังค่าที่ต้องการปรับ กดเลือกให้มีลูกศรขึ้น - ลง 4. ปรับตั้งค่าตามที่ต้องการ กดปุ่มเลือกเพื่อยืนยัน 5. หมุนปุ่มเลือกให้ปุ่ม Apply เป็นสีขาว 6. กดปุ่มเลือกเพื่อบันทึกค่า และออกสู่หน้าจอหลัก

D: วิยะดา/ คู่มือการใช้เครื่องสำหรับบอร์ด / คู่มือการใช้เครื่อง EKG monitor

เรื่อง	ยี่ห้อ / รุ่น	วิธีการตั้งค่า
	ยี่ห้อ Phillip รุ่น X2	<ol style="list-style-type: none"> 1. กดปุ่ม Smart Key 2. เลื่อนลูกศรลง และเลือก Main Setup 3. เลื่อนลูกศรลง และเลือก Date , Time 4. เลือกค่าที่ต้องการเปลี่ยน ปรับเพิ่มลดด้วยการกดเลือกตัวเลขที่ต้องการ 5. Main Screen
2. การตั้ง Filter	ยี่ห้อ Drager รุ่น Vista 120	<ol style="list-style-type: none"> 1. เลือก mode ECG Waveform Setup โดยการกดเลือกที่ wave EKG 2. เลือก ECG Setup 3. กดลูกศรลงจนเจอ Filter 4. เลือกค่าที่ต้องการ ในช่อง Filter <ol style="list-style-type: none"> 4.1 diagnostic / Surgery / Monitor 5. กด Exit ออกมาเรื่อยๆ จนกลับหน้าจอหลัก
	ยี่ห้อ Phillip รุ่น MP20 / MP40 / MP70 / MX550 / MX450	<ol style="list-style-type: none"> 1. Main Setup 2. Measurement 3. ECG 4. เลื่อนลูกศรลง และเลือก Filter 5. ปรับเลือกค่า (Diag / Monitor / Filter) 6. Main Screen
	ยี่ห้อ Phillip รุ่น VM8/VM4	<ol style="list-style-type: none"> 1. หมุนให้กรอบสี่เหลี่ยมไปครอบที่ ECG Waveform 2. กดเลือก 3. ตั้งค่าให้มีเครื่องหมาย ✓ หน้า Filter 4. Main Screen
	ยี่ห้อ Phillip รุ่น X2	<ol style="list-style-type: none"> 1. กดปุ่ม Smart keys 2. Measmt Select 3. เลือก EcgRsp 4. Setup ECG 5. เลื่อนลูกศรลง และเลือก Filter 6. ปรับเลือกค่า (Diag / Monitor / Filter) 7. Main Screen

เรื่อง	ยี่ห้อ / รุ่น	วิธีการตั้งค่า
3. การตั้งค่า High – Low Limit Alarm	ยี่ห้อ Drager รุ่น Vista 120	<ol style="list-style-type: none"> 1. เลือก ECG Setup โดยการกดที่ HR 2. Alarm Setup 3. ปรับตั้งค่าตามต้องการโดยกดลูกศรขึ้น – ลง 4. กด Exit ออกมาเรื่อยๆ จนกลับหน้าจอหลัก
	ยี่ห้อ Phillip รุ่น MP20 / MP40 / MP70 / MX550 / MX450	<ol style="list-style-type: none"> 1. Main Setup 2. Measurement 3. ECG 4. เลือกค่าที่ต้องการปรับค่า (High Limit / low Limit) 5. ปรับเลือกค่า 6. Main Screen
	ยี่ห้อ Phillip รุ่น VM8/VM4	<ol style="list-style-type: none"> 1. หมุนให้กรอบสี่เหลี่ยมไปครอบที่ HR 2. เลือกค่าที่ต้องการปรับค่า (High Limit / low Limit) 3. ปรับตั้งค่าโดยการหมุนปุ่ม 4. กดปุ่มหมุนเพื่อเลือกค่า 5. Main Screen
	ยี่ห้อ Phillip รุ่น X2	<ol style="list-style-type: none"> 1. กดปุ่ม Smart keys 2. Alarm Limits 3. เลือก HR 4. ปรับตั้งค่า High Limit / low Limit ตามต้องการ 5. Main Screen

เรื่อง	ยี่ห้อ / รุ่น	วิธีการตั้งค่า
4. เครื่องไม่แสดง wave EKG จาก ปัญหาปิดการแสดงผลค่า (ปรับตั้งให้เครื่องแสดงค่าและ wave ที่ต้องการ)	ยี่ห้อ Drager รุ่น Vista 120	<ol style="list-style-type: none"> 1. Menu 2. System setting 3. Module Switch 4. กดเลือกให้แสดง ✓ ในช่องหน้า ECG 5. Exit
	ยี่ห้อ Phillip รุ่น MP20/MP40/MP70 / MX550/MX450	<ol style="list-style-type: none"> 1. Main Setup 2. Measurement 3. ECG 4. ปรับตั้งเป็น ECG : on 5. Main Screen
	ยี่ห้อ Phillip รุ่น VM	<ol style="list-style-type: none"> 1. หมุนให้กรอบสีเหลี่ยมไปครอบที่ HR 2. เลือก HR Source 3. ปรับตั้งค่าให้เครื่องแสดงค่าตามที่ต้องการ 4. กดปุ่มหมุนเพื่อเลือกค่า 5. Main Screen
	ยี่ห้อ Phillip รุ่น X2	<ol style="list-style-type: none"> 1. กดปุ่ม Smart keys 2. Measmt Select 3. เลือก EcgRsp 4. Setup ECG 5. เลื่อนลูกศรลง และเลือก ตั้งค่าเป็น ECG : On 6. Main Screen

การบำรุงรักษา

1. ระวังไม่ให้สารน้ำ / ยา / ของเหลว ทกรตเครื่อง ถ้าเครื่องเปียกรีบเช็ดให้แห้งทันที
2. หลีกเลี่ยงใช้เครื่องให้ถอดสาย Lead ออกจากตัวผู้ป่วยอย่างระมัดระวัง ห้ามดึงจะทำให้สายไฟภายในขาดได้
3. ห้ามถอดสาย Lead ออกจากตัวเครื่อง เพราะจะทำให้ข้อต่อชำรุด รับสัญญาณไม่ดี ไม่พร้อมใช้งาน
4. เช็ดสาย Lead และตัวเครื่อง ด้วยผ้าชุบน้ำบิดหมาด ๆ (หลังถอดปลั๊กไฟ) แล้วเช็ดตามด้วยผ้าแห้ง ส่วนหน้าจอเช็ดด้วยผ้าแห้งก็เพียงพอป้องกันการเกิดรา พันเก็บสาย Lead และสายไฟให้เรียบร้อย
5. คลุมเครื่องด้วยผ้าหรือพลาสติกคลุมเครื่อง เพื่อป้องกันฝุ่นละออง
6. วางเครื่องในอุณหภูมิเหมาะสมไม่ร้อน หรือชื้น เกินไป
7. ส่งเครื่องทำ PM ทุก 6 เดือน

ปัญหาที่พบบ่อย	สาเหตุ	การแก้ไข
1. เครื่อง Alarm บ่อย	1. ตั้งค่า Alarm Limit ไม่เหมาะสม	<ol style="list-style-type: none"> 1. กดปุ่ม Silence เพื่อหยุดเสียง Alarm 2. ตรวจสอบว่าเครื่อง Alarm เพราะอะไร 3. แก้ไขปัญหาที่ทำให้เกิดการ Alarm 4. ปรับตั้ง High – low Alarm Limit แต่ละค่าให้เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย
2. Wave EKG เป็นปัญหา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ได้ตั้งการตัดสัญญาณรบกวน หรือตั้งไม่เหมาะสม 2. ไม่ได้ต่อสายดิน สายดินไม่ดี สายดินปลอม หรือ ไม่ได้เสียบปลั๊กแบบ 3 ขา 3. มีสัญญาณรบกวนจากกระแสไฟ AC ของเครื่องใช้ไฟฟ้าใกล้เคียง 4. ความผิดปกติภายในตัวเครื่อง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เปิด Filter ตั้งค่าให้เหมาะสม <ol style="list-style-type: none"> 1.1 diagnostic (Philips / Drager) เป็นระดับที่ไม่มี การตัดสัญญาณรบกวนดูรายละเอียดของคลื่นไฟฟ้าหัวใจ และ spike (pacing pulse) ให้ชัดเจน 1.2 monitor (Philips) หรือ Surgery (Drager) เป็นระดับการตัดสัญญาณการรบกวนปานกลาง ใช้ในการติดตามคลื่นไฟฟ้าหัวใจผู้ป่วยโดยทั่วไป 1.3 filter (Philips) หรือ monitor (Drager) เป็น การตัดสัญญาณรบกวนมากที่สุด ใช้เมื่อไม่ต้องการให้มีสัญญาณรบกวนเลย 1. ใช้สายไฟที่มีสายดิน (3 ขา) และเสียบโดยตรงกับปลั๊กไฟที่ฝาผนังซึ่งต่อสายดิน 1. ถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่นข้างเคียงถ้าจำเป็น 2. ใช้ไฟจากแบตเตอรี่ 1. ส่งเครื่องซ่อมที่ศูนย์อุปกรณ์ฯ

ปัญหาที่พบบ่อย	สาเหตุ	การแก้ไข
3. มีการแกว่งของเส้นพื้นฐาน (wandering baseline artifact) Wave EKG เป็นคลื่น ขึ้น - ลง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ติด Electrode ตำแหน่งไม่เหมาะสม Wave EKG ขยับตามการหายใจ การขยับของผู้ป่วย 2. EKG electrodeมีการขยับหรือข้อต่อสายlead กับ EKG electrode หลวม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เปลี่ยนตำแหน่งติด Electrode ใหม่หลีกเลี่ยงตำแหน่งที่มีการขยับหรือเคลื่อนไหวมาก เช่นแขน และหน้าท้อง 1. ตรวจสอบ EKG electrodeและข้อต่อสาย leadกับ EKG electrode แก้ไขตามสาเหตุ หากเสื่อมสภาพมีการหลุดลอก ให้ทำการเปลี่ยนใหม่
4. Wave EKG ลักษณะเป็นหยัก ไม่เป็นเส้นสวย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ป่วยหนาวสั่นจากอาการไข้ อากาศหนาว 2. การสั่น เกร็งของผู้ป่วยจากอาการของโรค 3. ผู้ป่วยมีความวิตกกังวล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. หากไข้สูงหนาวสั่นให้ห่มผ้าให้ความอบอุ่น ไม่ดีขึ้น ควรรายงานแพทย์เพื่อให้ยา 1. ผู้ป่วยมีอาการสั่นเกร็งของกล้ามเนื้อด้วยตัวโรค เช่น โรคพากินสัน แนะนำให้เปลี่ยนตำแหน่ง electrode RA , LA ไว้ที่หัวไหล่ด้านหลังตำแหน่งที่ผู้ป่วยไม่นอนทับ 1. อธิบายให้ผู้ป่วยทราบเพื่อลดความกังวล
5. EKG ไม่แสดง Wave	<ol style="list-style-type: none"> 1. เครื่องไม่สามารถรับสัญญาณคลื่นไฟฟ้าหัวใจจากผู้ป่วยได้ <ul style="list-style-type: none"> - สาย Leadสาย cable / หลุด - สาย Lead ขาด / เสีย , สาย cable เสีย - plate EKG หลุด หรือใช้มานานจนเจลแห้ง/เสื่อม 2. มีการปิดการแสดงผล Wave EKG ในตัวเครื่อง 3. เครื่องเสีย 4. จุดสัมผัสของEKG electrode กับผิวไม่ดี มีขีดขวางการรับสัญญาณ เช่นผิวมีแผลเป็น สกปรก คราบแป้ง โลชั่น ไขมัน มีขน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตรวจสอบสาเหตุ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ใส่สายกลับในตำแหน่งให้แน่น 1.2 แฉกศูนย์อุปกรณ์เพื่อเปิดสาย Lead / สาย cable ใหม่ 1.3 เปลี่ยน EKG electrode ขึ้นใหม่ 1. เข้าไปตั้งค่าข้อมูลใหม่ในตัวเครื่อง เปิดการแสดงผล Wave EKG 1. ส่งเครื่องซ่อมที่ศูนย์อุปกรณ์ฯ 1. เตรียมผิวหนังก่อนติด EKG electrode

ปัญหาที่พบบ่อย	สาเหตุ	การแก้ไข
<p>6. ติดสาย lead ผิด ทำให้ได้รูปคลื่นไฟฟ้าหัวใจ (EKG) ผิดปกติ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ทราบว่ายาสายเส้นไหนติดตำแหน่งใด <ol style="list-style-type: none"> 1.1. ไม่ได้ดูก่อนติด 1.2. จำสีของสาย lead แทนการอ่านอักษรที่กำกับ 1.3. มีตัวอักษรกำกับเฉพาะที่ EKG trunk cable ส่วนต้น ทำให้ติดสายlead ผิด 2. สาย lead เปียกน้ำ มีการลัดวงจรของการส่งสัญญาณ 3. สาย Lead เสีย ทำให้เครื่องแปลผลและแสดงภาพผิด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ติดสาย lead ตามอักษรกำกับ ห้ามจำสี <ol style="list-style-type: none"> 1.1 R , RA หมายถึง ตำแหน่งแขนขวา 1.2 L , LA หมายถึง ตำแหน่งแขนซ้าย 1.3 F , LL หมายถึง ตำแหน่งขาซ้าย 1.4 N , RL หมายถึง ตำแหน่งขาขวา 1.5 V , C หมายถึง ตำแหน่งchest lead 1. ระวังอย่าให้สาย lead เปียกน้ำ หากเปียกน้ำ เช็ดให้แห้งทันที 1. ส่งซ่อมและเบิก สาย lead เส้นใหม่ที่ศูนย์อุปกรณ์ฯกรณีเสีย
<p>7. แสดงคลื่นไฟฟ้าหัวใจ (EKG) แต่ไม่แสดงอัตราการเต้นของหัวใจ (rate)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรับขนาด EKG เล็กเกินไป เครื่องตรวจจับไม่ได้ หรือสัญญาณ EKG จากตัวผู้ป่วยมีขนาดเล็ก ปรับเพิ่มขนาดสูงสุดแล้วแต่เครื่องยังตรวจจับไม่ได้ 2. มีการตั้งค่าปิดการแสดงค่าอัตราการเต้นของหัวใจ(rate) 3. มีการปรับตั้งค่าให้แสดงอัตราการเต้นของหัวใจจากการวัด pulse oximeter 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ปรับเพิ่มขนาด EKG ให้เครื่องตรวจจับได้ 2. เปลี่ยนการ monitor เป็น lead อื่น เลือก lead ที่ EKG ขนาดโตที่เครื่องสามารถตรวจจับได้ ควรีขนาด QRS ขนาด 2-3 เท่าของ P และ T wave หรือเลื่อนตำแหน่งของ EKG electrode เข้ามาใกล้กัน จะทำให้ขนาดของ EKG โตขึ้น 1.ตรวจสอบการตั้งค่าแสดงอัตราการเต้นของหัวใจ (rate) เปิดการแสดงค่าตามวิธีการในคู่มือประจำเครื่อง 1. ปรับตั้งค่าให้แสดงอัตราการเต้นของหัวใจให้ถูกต้องมาจาก EKG จะใช้ตัวย่อว่า HR ย่อมาจาก heart rate หากมาจากการวัด pulse oximeter จะใช้ตัวย่อว่า PR ย่อมาจาก pulse rate

ปัญหาที่พบบ่อย	สาเหตุ	การแก้ไข
8. เครื่องนับอัตรา การเต้นของหัวใจไม่ ตรงความเป็นจริง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ป่วยมีภาวะโพแทสเซียมในเลือดสูงมี T wave สูงกว่าปกติ เครื่องนับอัตราการเต้นของหัวใจ จากคลื่น QRS รวมกับ T wave 2. ผู้ป่วยใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจ เครื่องนับอัตราการเต้นของหัวใจ จากคลื่น QRS รวมกับ spike (pacing pulse) 3. คลื่นไฟฟ้าหัวใจของผู้ป่วยมีความสูงของ QRS complex ไม่สม่ำเสมอเครื่องตรวจจับได้ไม่ทุกตัว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. หากไม่มีคำสั่งแพทย์ หรือข้อบ่งชี้ในการ monitor เช่น monitor tall peak T ให้เปลี่ยน monitor lead อื่น 1. หากไม่จำเป็นต้องดู spike (pacing pulse) ให้ใส่ Filter เพื่อตัดสัญญาณ หรือเลือกปุ่ม pacing ในเครื่องบางรุ่น 1. ปรับขนาด EKG โตขึ้นให้เครื่องจับ QRS ของ EKG ตัวเล็กได้ 2. ปรับตั้งระดับความสูงการจับ R wave ของเครื่องให้อยู่ระดับที่ต้องการให้เครื่องนับเป็นอัตราการเต้นของหัวใจ (มีเฉพาะบางเครื่อง)
9. คลื่นไฟฟ้าหัวใจ ขาดหายเป็นบางช่วง	1. ติด EKG electrode ไม่แนบสนิทกับผิวผู้ป่วย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทำความสะอาดผิวหนังผู้ป่วยด้วยน้ำสบู่ หรือ แอลกอฮอล์ให้สะอาด และแห้งก่อนการติด EKG electrode 2. เปลี่ยน EKG electrode ใหม่กรณีมีการหลุดลอก 3. หากตำแหน่งที่ติด EKG electrode มีขนหนา อาจพิจารณาขออนุญาตโกนตามความจำเป็น 4. ติด EKG electrode อย่างถูกวิธี โดยการติดจากขอบด้านใดด้านหนึ่งก่อน แล้วค่อยๆกดลากไปยังด้านตรงข้าม หรือ กด electrode จากขอบด้านนอก เข้าไปยังจุดศูนย์กลาง